

BIBLIOTECA TEHNICO-ȘTIINȚIFICĂ UTM: DEVENIRE, STADIU ACTUAL ȘI DEZVOLTARE ÎN PERSPECTIVĂ (SINTEZĂ JUBILIARĂ: 50 ANI)

Zinaida STRATAN

Biblioteca Tehnico-științifică UTM

Abstract: Este prezentată evoluția BTȘ a UTM pe parcursul a 50 de ani de existență. Sunt evidențiate perioadele de dezvoltare, descrise fapte și evenimente, explicate motivele. Materia de cunoștințe vizează principalele domenii de activitate: dezvoltarea colecțiilor, catalogarea și clasificarea documentelor, asistența informațională, informatizarea, deservirea utilizatorilor, managementul bibliotecii. Pe fundalul realizărilor sunt trasate sarcinile în perspectivă.

Cuvinte-cheie: Biblioteca Tehnico-științifică, Universitatea Tehnică a Moldovei, 50 de ani, constituire, evoluție, direcții de activitate, tehnologie, realizări, sarcini

Angajații de azi ai BTȘ au misiunea istorică de a marca jubileul de 50 de ani de la constituirea bibliotecii. Este bine cunoscută semnificația manifestărilor de acest gen – un bun prilej de a răspunde la tripla întrebare a existenței: de unde am pornit, ce am realizat, încotro mergem?

Documentarea cu activitatea bibliotecii în timp ne-a permis să avem o viziune integră asupra evoluției ei. Convențional, am delimitat trei perioade, având în vedere specificul contextului și realizările majore. Prima perioadă cuprinde anii 1964 - 1974, evocând constituirea și afirmarea bibliotecii ca structură universitară. Cea de-a doua, între anii 1975 - 1990, semnifică consolidarea realizărilor, încadrarea bibliotecii în sistemul de informare tehnico-științifică. Perioada a treia, a început cu anul 1991 și continuă până în prezent, marcând o cotitură radicală în dezvoltarea bibliotecii - de revenire la funcțiile de bază ale instituției bibliotecare, schimbarea paradigmei tehnologice, implementarea managementului calității și eficienței.

Vom prezenta succint evoluția activității bibliotecii conform perioadelor evidențiate.

Prima perioadă începe cu constituirea bibliotecii – anul 1964, ceea ce s-a produs concomitent cu fondarea Institutului Politehnic din Chișinău (IPC). Motivația istorică a creării Institutului și a Bibliotecii a constat în acoperirea necesității de formare a cadrelor ingineresti naționale în contextul ritmului accelerat al industrializării Republicii, progresului tehnico-științific, amplificării rolului învățământului superior, sporirii importanței asigurării informaționale a domeniilor de studiu și cercetare.

La baza organizării Bibliotecii au stat colecțiile de carte transmise Institutului împreună cu facultățile de inginerie și economie de la Universitatea de Stat din Chișinău și Institutul Agricol, de la filialele din Moldova ale Institutului Industriei Alimentare și Institutului de Construcții din Moscova.

Lucrurile au derulat operativ. În luna iunie a fost numită în post de șef al bibliotecii *Olga Golocialova* (ordinul Rectorului IPC nr. 9-ok din 23.06.1964), iar în luna august au fost angajați la bibliotecă 20 colaboratori (Ordinul Rectorului IPC nr. 39-ok din 31.08.1964). Către 1 septembrie biblioteca avea asigurate mijloacele tehnico-materiale: rafturi, mese, vitrine, lădițe de catalogare, etc. Literatura a fost înregistrată, prelucrată sub aspect biblioteconomic și ordonată la raft, demarând deservirea cititorilor.

Activitatea bibliotecii s-a desfășurat conform direcțiilor deja aprobate în instituțiile bibliotecare de învățământ superior din Republică.

A fost asigurată dezvoltarea colecțiilor pe baza mai multor surse de achiziție: Colectura Republicană pentru Bibliotecă, librăriile, rețeaua de magazine „Cartea prin poștă”, agenția de presă „Poșta Moldovei”. A fost inițiat schimbul de carte cu bibliotecile instituțiilor de învățământ din țară și de peste hotare. Mijloacele financiare alocate pentru colecții nu au fost suficiente, însă au garantat achiziția planică și procurarea resurselor documentare de bază. În mediu, anual s-au achiziționat 86 000 u.m. S-a acordat prioritate formării fondului de manuale și indicații metodice. A fost constituit fondul de ediții tehnice speciale, genul de documente specific studiului tehnic. A început constituirea fondului de publicații al corpului profesoral-didactic al IPC.

A fost creat sistemul de cataloage inerent necesităților de informare. Sistematizarea documentelor tehnice s-a îndeplinit conform CZU (Clasificarea Zecimală Universală), schemă de clasificare aplicată restrâns în bibliotecile din Republică.

Cele mai distincte *realizări bibliografice* au fost: crearea fișierului „Institutul Politehnic din Chișinău”; instituirea consultanței bibliotecarului la cataloage (a. 1971); inițierea Zilei de Informare și a Zilei Specialistului; expedierea referințelor bibliografice și a indicilor bibliografici elaborați de bibliotecă în exterior, la cererea altor biblioteci; asigurarea instruirii bibliografice a cititorilor. Numărul referințelor bibliografice înregistrate în perioada de referință a sporit de la 196 la 3453.

Practica *deservirii cititorilor* a inclus: elaborarea seturilor de manuale la început de semestre, deservirea diferențiată a studenților conform anilor și formelor de studii, precum și obiectivelor didactice (activitatea de cercetare, exercitarea tezelor de diplomă); înlesnirea deservirii (biblioteci la catedre, biblioteci la căminele studențești, împrumutul inter-bibliotecar, carnetul unic de cititor, împrumutul fără înregistrare); orientarea lecturii; organizarea activităților cultural-educative. În perioada 1964–1974 numărul cititorilor a crescut de la 6125 la 13799, a intrărilor (vizitelor) în bibliotecă – de la 60000 la 316222, a împrumutului de publicații – de la 128 500 la 623 857.

Din anul 1966 biblioteca a exercitat funcția de *centru metodic* pentru bibliotecile instituțiilor învățământului mediu de specialitate, în 1966 – 7 biblioteci, în 1972 – 46 biblioteci.

Conducerea bibliotecii a fost efectuată în baza deciziilor administrației institutului, în concordanță cu organele consultative ale bibliotecii: Consiliul obștesc, Consiliul administrativ și Consiliul metodic. A fost elaborat primul plan în perspectivă – pe perioada 1971-1975. Au fost stabilite relații strânse cu bibliotecile din Republică și din fostele republici ale URSS.

Astfel, în prima sa perioadă de activitate (1964-1974), biblioteca a integrat toate atributele specifice instituției bibliotecare din sistemul de învățământ superior; s-a înscris organic în structura institutului, și-a realizat obiectivele într-un ritm înalt de dezvoltare.

Din anul 1975 se conturează *a doua perioadă* de dezvoltare a bibliotecii. În baza fundamentelor constituite anterior, a devenit posibilă abordarea unor sarcini majore.

Prima și cea mai semnificativă realizare a fost exercitarea *funcției de informare tehnico-științifică*. Practica ex-sovietică de creare a organelor de informare în paralel cu bibliotecile nu s-a justificat, iată de ce, la IPC, în anul 1974, activitatea de informare a fost transmisă totalmente bibliotecii. Impresionează volumul și diversitatea formelor și metodelor acestei munci: acoperirea cu informație nouă a temelor de cercetare științifică ale catedrelor și laboratoarelor, exercitarea la comanda cercetătorilor a copiilor documentelor și a traducerilor; informarea individuală a personalului de conducere a institutului; elaborarea buletinelor de informare pe problemele școlii superioare; luarea la evidență a rapoartelor de cercetare științifică; depunerea spre păstrare a manuscriselor (din anul 1978); atribuirea indicilor CZU lucrărilor științifice ale cadrelor didactice. Biblioteca număra aproximativ 400 abonați ai sistemului de Diseminare Selectivă a Informației și 15 abonați ai Sistemului Deservirii Diferențiate a Conducătorilor. Numărul temelor de cercetare cu acoperire informațională a sporit de la 28 în anul 1975 la 117 în anul 1989, numărul copiilor și traducerilor, respectiv, de la 243 la 8646. În perioada 1978-1989, au fost depuse pentru păstrare cca 200 lucrări științifice. În perioada 1985-1990 au fost editate 48 numere ale Informației-expres pe problemele școlii superioare. În contextul activității de informare tehnico-științifică s-au înscris și metodele comune de informare: Zilele de Informare (organizate lunar), listele achizițiilor noi răspândite la catedre, sintezele informativ-bibliografice, expozițiile informative.

O altă realizare importantă a bibliotecii a vizat intensificarea *promovării literaturii științifice*. A fost delimitat fondul genului dat de publicații, a fost constituit Serviciul de deservire cu literatură științifică. Doar, în anii 1985-1990 împrumutul documentelor cu caracter științific, în ansamblu pe bibliotecă, a sporit de la 79218 vol. la 153731 vol.

Activitatea de informare tehnico-științifică, accentuarea lucrului cu literatura științifică au schimbat statutul bibliotecii; ea a intrat în categoria bibliotecilor științifice (conform categorisirii bibliotecilor din acea perioadă), ceea ce s-a reflectat și în denumirea sa – *Biblioteca Tehnico-științifică*. Odată cu noua denumire a bibliotecii, calificativul „științific” a fost atribuit și unor servicii (S.), respectiv: S. de prelucrare științifică a literaturii, S. științifico-bibliografic, S. științifico-metodic.

Dezvoltarea colecțiilor a fost marcată de sporirea volumului fondului documentar al bibliotecii, respectiv: a. 1975 – 694671 u.m., a. 1990 – 978992 u.m. Pentru îmbunătățirea calității achiziției publicațiilor s-a colaborat intens cu catedrele, îndeosebi prin intermediul institutului de informatori constituit la IPC, informatorii fiind concomitent membri ai Consiliului de Completare a colecțiilor bibliotecii. A continuat completarea fondurilor de publicații, delimitate anterior: de ediții tehnice speciale, manuale și indicații metodice, literatura artistică, de reviste și ziare etc. Sistematic, s-au realizat activități educative în vederea protecției colecțiilor, îndeosebi în cadrul „*Lunarului asigurării integrității colecțiilor de bibliotecă*”.

Prelucrarea literaturii și catalogarea a avut ca expresie diversificarea și multiplicarea sistemului de cataloage. Către sfârșitul perioadei de referință biblioteca număra 5 tipuri de cataloage alfabetic și 3 tipuri de

cataloge sistematice centrale, catalogul numeric al standardelor, precum și cataloagele alfabetice, sistematice și topografice ale serviciilor de ramură. Munca catalogatorilor a fost mult împovărată de resistemizarea fondului conform schemei de clasificare ex-sovietice „BBK”.

În cadrul activității *bibliografice* s-a înregistrat sporirea substanțială a numărului de *referințe* oferite utilizatorilor. Datele record în această privință au fost atinse în anii 1985 și 1987, fiind prestate, respectiv 9995 și 10335 referințe bibliografice. (Pentru comparație: în anul 1975 au fost acordate 3481 referințe).

Instruirea informativ-bibliografică a cunoscut un nivel mai înalt de organizare decât în perioada anterioară. În anul de studii 1974/75 orele de cultură bibliografică au fost incluse în orar pentru studenții anului I de la toate facultățile. În anul 1980 s-a stabilit (conform ordinului Rectorului nr. 392-r din 18.09.1980) predarea orelor bibliografice pentru anul I, în cadrul disciplinei facultative „Introducere în specialitate”, compartimentul „Bazele informării, biblioteconomiei și bibliografiei”; pentru anul III – în componența disciplinei „Bibliografia de ramură și bazele informației tehnico-științifice”. Din anul 1984 instruirea bibliografică pentru studenții anului III a fost efectuată prin intermediul disciplinei „Bazele cercetării științifice”, tema „Regăsirea, acumularea și prelucrarea informației științifice”.

O activitate vastă s-a dus în privința *editării materialelor bibliografice*. În total, au fost elaborate 21 lucrări, indice cu cel mai înalt nivel din toate perioadele de dezvoltare a bibliotecii.

Serviciul științifico-bibliografic a pus la dispoziția utilizatorilor o multitudine de *fișiere bibliografice* așa ca: fișierul sistematic al articolelor, fișierul alfabetic al revistelor străine, fișierul sistematic al programelor și indicațiilor metodice etc. În total, numărul fișierelor generale, tematice, speciale, reiterative alcătui la sfârșitul perioadei de referință 50 unități.

Deservirea utilizatorilor a vizat multiplicarea punctelor de împrumut și de consultare a publicațiilor. Cea mai importantă măsură a fost deschiderea serviciilor de ramură la facultăți – 5 la număr (plus 2 servicii din prima perioadă). S-a extins accesul liber la raft, cuprinzând toate sălile de lectură. A continuat deservirea prin intermediul împrumutului inter-bibliotecar.

Lucrul cu utilizatorii a fost însoțit de un avânt sporit în organizarea manifestărilor cultural-educative. Diverse ca tematică și formă, îmbogățite cu elemente specifice activităților culturale propriu-zise, acestea aveau să contribuie la promovarea valorilor universale și naționale, atribuind totodată bibliotecii imagine pozitivă.

Cu regret, perioada examinată a fost și cea mai intensă în privința „propagandei comuniste”. Activitățile bibliotecii au fost dominate de tematica ideologică. Serviciul ideologico-educativ și „comisia ideologică” a bibliotecii au ținut sub control „orientarea lecturii” studenților în baza așa-numitelor ”hărți-analitice”, astfel încât să se citească „ceea ce trebuie”. Doar la sfârșitul perioadei de referință a demarat reevaluarea acestei tendințe nefaste.

Biblioteca a continuat să exercite *funcția științifico-metodică* prin diversificarea formelor și metodelor de lucru. De la începutul anilor `80 s-a redus numărul bibliotecilor asistate pe plan metodic. *Activitatea de cercetare științifică* s-a afirmat ca o componentă indispensabilă domeniului de specialitate a bibliotecii, fiind realizate: studii științifice, conferințe teoretice și practice, participări la manifestările științifice ale comunității profesionale, publicarea articolelor în presa de specialitate.

În anul 1979 s-a schimbat conducerea bibliotecii, la postul de director fiind numită *Ina Rotari*. Activitatea de conducere s-a desfășurat sub semnul organizării științifice a muncii (HOT). Au fost studiate și aplicate standarde din domeniul biblioteconomiei; s-a desăvârșit procesul normării muncii; s-a întreprins dirijarea tehnologiei muncii, fiind utilizate hărțile tehnologice; s-au introdus mijloace tehnice în muncă: mașini de tapat, teleimprimatorul, panoul electronic în sala de lectură. În anul 1979, pentru prima dată, la EREN a Republicii (actualmente, MOLDEXPO), în pavilionul „Politehnica – 79” a fost organizată *Ziua BTȘ*. Cu această ocazie biblioteca a prezentat expoziția lucrărilor profesorilor IPC, materialele metodico-bibliografice elaborate de bibliotecă, secvențe în imagini foto despre bibliotecă. O parte din exponate și albumul cu genericul „Sistemul de informare tehnico-științifică la IPC” au fost selectate pentru a fi prezentate la EREN a fostei URSS.

Numărul personalului bibliotecii a crescut impunător: de la 51 persoane în anul 1973 la 93 în anul 1988 (a. 1990 – 81 angajați). Specialiștii în domeniu întotdeauna au alcătuit mai bine de jumătate din personal, cota angajaților cu studii superioare a marcat în anul 1990 – 80%, inclusiv de specialitate – 47%.

Activitatea bibliotecii a fost obiectul examinării sistematice la ședințele Consiliului Institutului. S-au abordat subiecte importante: „*Despre interacțiunea bibliotecii cu catedrele privind asigurarea procesului educațional și de cercetare cu literatură*” (1986), „*Deservirea informativ-bibliografică a procesului didactic și de cercetare științifică*” (1986), „*Rolul bibliotecii institutului privind îmbunătățirea lucrului individual al studenților în contextul restructurării școlii superioare*” (1988), „*Rolul bibliotecii privind sporirea nivelului de cultură al viitorilor ingineri*” (1989) etc.

S-a îmbunătățit situația materială a bibliotecii. Au fost obținute spații noi, subdiviziunile bibliotecii fiind dislocate la sfârșitul perioadei de referință în 6 blocuri de studiu (în prima perioadă – în 2 blocuri).

Deci, perioada 1975-1990 a marcat un nivel de dezvoltare a Bibliotecii IPC superior celui precedent: a fost aprofundată funcția de informare tehnico-științifică, amplificând contribuția bibliotecii la procesul de cercetare și inovare a institutului; a sporit volumul resurselor documentare și de informare; s-a îmbunătățit organizarea și tehnologia deservirii utilizatorilor. Prin întreaga sa activitate, biblioteca a justificat noul său statut - de bibliotecă tehnico-științifică.

Din anul 1991, biblioteca a intrat într-o nouă perioadă a dezvoltării sale, care include și ziua de azi. Aici, pot fi delimitate două etape: 1991-2002 și 2003 – prezent. Ambele etape au avut în comun aceleași tendințe: schimbarea/adaptarea la condițiile noi, îmbunătățirea continuă a serviciilor de bibliotecă, integrarea activității bibliotecare în procesul universitar. În același timp, grație unor anumiți factori, s-a impus specificitatea. În anii '90 s-a produs evaluarea stării lucrurilor, s-a pus începutul direcțiilor noi de activitate. Următoarea etapă a marcat concentrarea pe obiectivele de edificare.

Realizările de bază ale anilor 90 au fost: eliminarea din colecții a literaturii de-actualizate moral, sporirea cotei publicațiilor în limba română, redactarea documentației bibliotecii și a aparatului informativ în limba română și pe baza alfabetului latin, anularea schemei de clasificare a documentelor BBK și aplicarea CZU pentru toate domeniile colecțiilor, inițierea primelor proiecte de bibliotecă, începutul informatizării, extinderea relațiilor de colaborare cu biblioteci, agenți editoriali, instituții culturale, îndeosebi din România. Grație contactelor profesionale, biblioteca a recepționat un număr impunător de publicații din donații, repertoriul colecțiilor îmbogățindu-se simțitor. Biblioteca a devenit membru al Asociației Bibliotecarilor din Republica Moldova. A fost menținut corpul de bază al personalului bibliotecar, fiind depășite greutățile perioadei de tranziție.

Din anul 2003 Biblioteca a adoptat noi strategii de dezvoltare. S-a mărit volumul colecțiilor, anual fiind achiziționate cca 19 mii u.m. Cota limbii române în structura achiziției constituie astăzi 56, 2 %, iar în structura colecțiilor 37, 2%. Continuă gestionarea fondului indicațiilor metodice (220 096 u.m.) editate la UTM, acesta fiind o sursă esențială pentru studiu. A luat proporții schimbul de carte; doar în anii 2008- 2014 fiind primite din exterior 1641 u.m./1160 titluri, expediate - 1259 u.m./442 titluri de publicații. Resursele documentare ale bibliotecii s-au îmbogățit și pe seama documentelor electronice.

Din anul 2003 sunt abonate sistematic bazele de date ale companiei editoriale *EBSCO Publishing*; în diferiți ani au fost puse la dispoziția utilizatorilor bazele de date INTAS/PERI, revistele tehnico-științifice rusești din colecția *Biblioteca Electronică* (library.ru), revistele în acces deschis: *Cambridge Journals Online*, *Oxford Reference*, *OECD – iLibrary*, *Taylor and Francis*, *Polpred etc.* Biblioteca a creat propriile produse documentare în format electronic: *Cărți scanate*, *Lucrările profesorilor UTM*.

Informatizarea a devenit domeniul cu cea mai mare responsabilitate a bibliotecii. Ea a căpătat dimensiuni reale, începând cu anul 2003, când a fost instalat softul Q- SERIES. Deja, la sfârșitul anului 2003, catalogul electronic a fost lansat pentru public. În anul 2004 el a fost plasat pe pagina WEB a bibliotecii, aceasta fiind o primă experiență în biblioteconomia Republicii. Site-ul bibliotecii a fost dezvoltat astfel încât astăzi a devenit un instrument efektiv de comunicare cu utilizatorii și comunitatea profesională. Aici pot fi regăsite: colecția electronică a bibliotecii, buletinul achizițiilor noi, repertoriul revistelor periodice pe anul curent, listele donațiilor, listele pentru schimbul de carte, publicațiile bibliotecii, expoziția virtuală a cărților noi, opțiunile de interacțiune cu utilizatorii „Achiziții de carte” și „Întreabă bibliotecarul” ș.a. Informatizarea a cuprins toate filialele bibliotecii de la facultăți, fiind create posturi automatizate de lucru pentru bibliotecari și utilizatori. Preocupările informatice recente sunt: extinderea bazei informaționale a bibliotecii pe seama resurselor în acces deschis, crearea repozitoriului instituțional.

Catalogatorii bibliotecii, asigurând înregistrarea achizițiilor în baza de date, au finisat totalmente introducerea informației din conversie, colaborează cu personalul de la filiale în vederea catalogării retrospective.

Asistența informațională a utilizatorilor atestă creșterea serviciilor de referință. În mediu per utilizator, în anii 90 s-au împrumutat 58 documente de referință, în anii 2000 - 87; respectiv s-au oferit referințe bibliografice – 6,7 și 7,9.

Zilele de Informare continuă să fie serviciul preferat de utilizatori. Despre consistența Zilelor de Informare din ultimul timp mărturisesc exemplele: în anul 2011 au fost organizate două Zile de Informare, cu termenul de desfășurare a câte 5 zile fiecare, fiind prezentate 355 cărți noi și 182 numere de reviste; în anul 2012 tot în cadrul a două Zile de Informare, pe aceeași durată, au fost puse pentru vizualizare 459 titluri de carte, 91 reviste.

Producția editorial-bibliografică s-a îmbunătățit atât sub aspectul volumului resurselor înregistrate, cât și a metodologiei și designului prezentării lucrărilor. Cele mai reprezentative în acest sens sunt: biobibliografia rectorului UTM, acad. I. Bostan (autori/alcătuitori: prof., V. Dulgheru, E. Plăcintă, A. Rusu), biobibliografia

savantului Teodor Șișianu, prof., membru corespondent al AȘ a RM (BTȘ UTM, Biblioteca Științifică Centrală a AȘ a RM), indicele bibliografic „*Publicații ale profesorilor și cercetătorilor UTM*” (ediții: 2004, 2009, 2014; alcăt.: L. Jarinova, E. Țurcan, L. Popov), seria de indici din domeniul inventicii (alcăt.: V. Dulgheru, Radu Ciobanu, Oleg Ciobanu, E. Plăcintă).

Formarea culturii informației a fost asigurată continuu, deși instruirea inclusă în planurile de învățământ rămâne a fi o problemă.

Deservirea utilizatorilor este efectuată în baza structurilor centrale: Serviciul Asistență Informațională, Colecția Literatură științifică, Oficiul Beletristica și bibliotecile filiale de la facultăți, în ansamblu – 8 puncte de împrumut și 10 săli de lectură. Ponderea împrumutului materialelor didactice a marcat în anul 2013 65%; în mediu un utilizator împrumută anual 47 publicații.

Printre activitățile de difuzare a colecțiilor rolul principal revine expozițiilor informative și tematice de carte. O metodă inovatoare, practică pe parcursul ultimilor ani este *expoziția mobilă*, organizată în holurile blocurilor de studii, în sălile de conferințe, în localurile special amenajate pentru manifestări și în afara Universității. Vom nominaliza unele expoziții de proporție din ultimii doi ani:

- *Publicațiile profesorilor și cercetătorilor U.T.M. 2010-2014*, organizată în cadrul campaniei de promovare a studiilor universitare ”Creația deschide universul” (Centrul Expozițional U.T.M., a. 2014) și în cadrul Adunării Festive de la Palatul Național ”Nicolae Sulac”, dedicate jubileului UTM de 50 de ani;

- *Cartea – izvorul cunoștințelor: 20 de ani de la fondarea Editurii Tehnica-Info* (expoziție de hol în colaborare cu Editura, a. 2014; 450 titl.);

- *Energia globală, organizată* în cadrul Conferinței internaționale Universitare SIELMEN (a. 2013; 75);

- *Cultura Cucuteni. Basarabia, 200 ani de calvar*, organizată în cadrul simpozionului științific ”Cucuteni 5000 redivivus” (a. 2012).

Cum au evaluat cantitativ expozițiile, observăm din următoarele date: în anul 2003 s-au organizat 77 expoziții tematice de publicații, în anul 2013 – 239.

Ca structură a sistemului educațional, BTȘ a pus accentul dintotdeauna și până în prezent pe activitatea cultural-educativă. Dictonul bine cunoscut „*educație prin învățare, învățare prin educație*” ghidează acțiunile noastre. Pledăm pentru formarea nivelului general de cultură al viitorilor specialiști, cultivarea dragostei pentru profesie, promovarea valorilor culturii naționale, formarea atitudinii serioase pentru valoarea lecturii. Pe parcursul existenței sale, biblioteca a utilizat diverse forme și metode ale muncii cultural-educative: sinteze bibliografice tematice, dispute, conferințe, serate literar-artistice, concursuri. În prezent sunt explorate metode noi, interactive: lansări de carte, seminare, simpozioane, lecții publice. Totodată sunt încurajate manifestările cultural-educative cu caracter complex, în care conținuturile și mijloacele de exprimare îmbină o multitudine de elemente: metodologice, tehnice, artistice, aplicate în contextul obiectivelor educației tinerei generații. Astfel, anual, sunt organizate manifestări dedicate *Zilei Europei*, este promovată, prin diverse activități, campania „*Orizontul profesiilor ingineresti*”, sunt susținute lecții publice privind problemele tineretului, cu invitarea experților în domeniu. Din anul 2007 în bibliotecă activează clubul literar „*Ora de vârf*”. Periodic, sunt organizate vernisaje de pictură și grafică în baza creației studenților de la Facultatea Urbanism și Arhitectură. Unele activități au luat forma evenimentelor cu semnificație deosebită. Printre acestea pot fi numite: întâlnirea cu meșterul popular Antonina Rusu (cercetător la Institutul de Științe ale Educației), cu demonstrarea încondeierii ouălor de Paște (a. 2013); Conferința Pastorală și Pedagogică cu genericul „*Rolul Sfintei Spovedanii și al Împărtășanii în formarea duhovnicească a tinerilor*” (sept., 2014); evenimentul inedit din acest an *Nocturna Bibliotecii*, care de altfel a dat start Nocturnei bibliotecilor din Republica Moldova.

Din anul 2003 a fost revigorată activitatea biblioteconomică a Bibliotecii. Conferințele științifice se produc cu regularitate – o dată la doi ani. Dezvoltarea profesională a devenit o prioritate. Doar în ultimii ani angajații bibliotecii, în grupuri mari, au audiat cursurile „*Utilizarea calculatorului pentru bibliotecari*”, organizat cu forțe interne, formator V. Nastas (132 ore, 21 cursanți, a. 2012); cursul „*Managementul inovațional al instituțiilor info-documentare*” (USM. Secția formare continuă, 72 ore, 15 cursanți, a. 2014). Concomitent, Biblioteca a asigurat predarea a două cursuri pentru bibliotecarii de colegiu și școlile tehnico-profesionale.

Conducerea bibliotecii a evoluat în direcția alinierii la principiile managementului. Ex-directorul bibliotecii M. Ciobanu (1992 – 2002) și actualul director Z. Stratan (din 2003) au fost aleși în bază de concurs de către Senatul Universității. Este funcțional Consiliul administrativ. Numărul colaboratorilor a crescut de la 45 în anul 2003 la 53 în anul 2013; 90,5% au studii superioare, inclusiv de specialitate – 60,3%. Direcția bibliotecii încurajează atestarea colaboratorilor pentru obținerea gradelor de calificare. Actualmente, 40 de angajați ai BTȘ dețin grade de calificare: gradul I – 29 persoane; gradul II – 7 persoane; gradul superior – 4 persoane. Există problema întineririi colectivului.

BTȘ este membru al ABRM, partener al *Consortiului REM „Resurse Electronice pentru Moldova”*, al proiectului național „*SIBIMOL*”, al proiectului TEMPUS „*Servicii informaționale moderne pentru studii de*

calitate”. Consolidarea relațiilor cu bibliotecile din țară și din străinătate este o sarcină de mare importanță a conducerii BTȘ. Realizările Bibliotecii și a angajaților ei, în parte, sunt recunoscute și apreciate la diferite niveluri.

Așadar, cea de-a treia perioadă a dezvoltării bibliotecii a marcat trecerea pe un traseu nou. Grație reevaluării stării lucrurilor, debarasării de formele și metodele vechi și chiar dăunătoare de activitate, a fost posibilă elaborarea direcțiilor și sarcinilor noi, adaptate noilor condiții, adecvate destinației și rolului bibliotecii.

BTȘ reprezintă azi instituția informațională, cultural-educativă, de comunicare capabilă să satisfacă cerințele de informare și lectură ale utilizatorilor. Rezistența bibliotecii la schimbări, potențialul intelectual valorificat amplu pe parcursul întregii perioade de dezvoltare, susținerea din partea factorilor de resort, integrarea în mediul profesional - sunt sursele de putere care alimentează optimismul bibliotecarilor și dau speranțe pentru viitor. Pe acest fundal BTȘ și-a formulat strategiile:

1. Promovarea serviciilor bibliotecii, valorii cărții și lecturii.
2. Extinderea accesului utilizatorilor la informație.
3. Dezvoltarea tehnologiilor informaționale.
4. Amplificarea funcției patrimoniale cu referire specială la colecția științifico-editorială al UTM.
5. Asigurarea excelenței profesionale a personalului bibliotecar.
6. Sporirea impactului integrării în comunitatea universitară și bibliotecară.

Sperăm să plasăm biblioteca în centrul procesului universitar; să extindem tehnologiile informaționale până la nivelul, în care să satisfacă amplu și calitativ cerințele utilizatorilor; să atribuim procesului de comunicare caracter interactiv; să oferim un spațiu cultural și de agrement atrăgător. Înseși viața pune în fața bibliotecii asemenea cerințe. Aceasta este cheia dezvoltării viitoare.

Bibliografie:

1. Publicații ale profesorilor și cercetătorilor UTM (1964-2014): Bibliografie selectivă / Univ. Tehn. a Moldovei, Bibl. Tehn.-șt.; alcăt.: Lilia Popov, Elena Țurcan; resp. ed. Zinaida Stratan.- Ed. a 3-a, rev. și compl.- Chișinău: Tehnica-UTM, 2014.- ISBN 978-9975-45-132-1; ISBN 978-9975-45-337-0.
2. Zavtur, Natalia. Biblioteca Tehnico-științifică a UTM: Parcurs evolutiv – 50 de ani: (sinteză documentară) / Natalia Zavtur; red.-consultanți: Zinaida Stratan, Georgeta Ghenghea; Univ. Tehn. a Moldovei, Bibl. Tehnico-șt.- Chișinău: Tehnica-UTM, 2014.- ISBN 978-9975-45-338-7.
3. Biblioteca UTM. Activitatea bibliotecii în anul 2003.- Chișinău, 2004. – N republ.
4. Biblioteca UTM. Activitatea bibliotecii în anul 2011.- Chișinău, 2012. – N republ.
5. Biblioteca UTM. Activitatea bibliotecii în anul 2012.- Chișinău, 2013. – N republ.
6. Biblioteca UTM. Activitatea bibliotecii în anul 2013.- Chișinău, 2014. – N republ.